

Vestfold og Telemark

FYLKESKOMMUNE

KUNNSKAPSDEPARTEMENTET
Postboks 8119 DEP
0032 OSLO

Seksjon for næringsutvikling og entreprenørskap

Vår dato: 31.08.2023
Deres dato:
Vår referanse: 23/32494-1
Deres referanse:
Vår saksbehandler: Stein Erik Fjeldstad

Innspill til arbeidet med stortingsmelding om forskningssystemet

Vi viser til invitasjon til å gi innspill til arbeidet med stortingsmelding om

Forskingssystemet, og spiller inn følgende.

Spørsmål 1: Hva er Forskningsrådets viktigste merverdi i det norske forskningssystemet?

Rådgiver for staten: Forskningsrådet bør ha en viktig rolle som den sentrale forskningspolitiske/forskningsstrategiske rådgiveren for staten og ha en sentral rolle for å trigge forskning direkte overfor næringslivet/bedriftene ved innsalg/informasjon/fremoverlent mobilisering.

En bygger av tverrfaglighet og sammenhenger: Store samfunnsordninger krever tverrfaglig samarbeid. Innspillsrunder mellom Forskningsrådet og departementene bør organiseres tverrdepartementalt for å belyse og løse tverrfaglige problemstillinger. Forskningsrådet har evne og mulighet til å se og skape sammenhenger mellom de ulike bevilgende departementenes tildelinger. Dette er sentralt for å motvirke den sektoriserede stats utfordring med å møte komplekse samfunnsutfordringer. Forskningsrådet utvikler programmer, virkemidler og satsinger der styringssignaler sees i sammenheng og i et langsiktig perspektiv

Innovasjonsdriver: Forskningsrådet bidrar til finansiering av forskningsprosjekter som skal gi løsninger på de store samfunnsutfordringene.

Samspiller med regionalt nivå: Forskningsrådet må ha et sterkt samspill med det regionale virkeapparatet generelt og fylkeskommunens FORREGION og Regionale forskningsfond (RFF) spesielt. Dette må være på plass for å knytte virkemidlene og rollene sammen og styrke synergier og langsiktige effekter og kunnskapsdeling.

Bidrar til å bygge sterke langsiktige strategiske satsinger: Forskningsrådet bidrar til sterke fagmiljøer ved støtte i langsiktige satsinger og infrastruktur (bla. satsing på SFF - senter for fremragende forskning og SFI – Senter for forskningsdrevet innovasjon).

Kobler nasjonale med internasjonale prosesser og systemer: Forskningsrådet har en viktig rolle i å koble norske og internasjonale forsknings- og innovasjonsmiljøer sammen ved å knytte både virkemidler, aktører og konkrete prosjekter i Norge og EU.

Viderefører og forsterker: Forskningsrådet bidrar til å sette tema på agendaen og skaper programmer som kan understøtte disse. Et eksempel er satsningen på innovasjon i offentlig sektor som bygger i på erfaringer og resultater fra Regionale forskningsfond.

Arenaskaper: Forskningsrådet sitter sentralt i rollen som formidler av ny kunnskap. Dette har blant annet vært gjort gjennom å lage arenaer der kunnskapen og erfaringsdeling som bygges opp gjennom de ulike forskningsprosjektene deles. Forskningsrådet må opprettholde og forsterke rollen som formidler av kunnskap utover forskernes vitenskapelige publisering.

Spørsmål 2: Hvilke funksjoner er det viktig at Forskningsrådet ivaretar i norsk forskning og innovasjon framover?

Finansiør av forskning: Forskningsrådet bør være den viktigste fristilte aktøren som finansierer forskning i Norge. Forskningsrådets administrasjon må ha tilstrekkelige ressurser til å ivareta dette på en god og profesjonell måte.

Forskningsrådet som autonom aktør: Forskningsrådet må bestå som en sektorovergripende organisasjon, med tilstrekkelig autonomi. Forskningsrådet må ikke underlegges sterkere styring av sektordepartementene. Autonomi er nødvendig for Forskningsrådets mulighet til å skape den sektorovergripende sammenheng departementene ikke klarer hver især.

Kompetent systemanalytiker: Gjennom en tverrfaglig tilnærming og gjennom å se informasjon fra finansierte prosjekter i sammenheng, kan Forskningsrådet bygge opp stor kompetanse på systemnivå. Forskningsrådets administrasjon er godt egnet til å ha en slik rolle og funksjon for andre deler av forvaltningen. Denne arbeidsmåten bør brukes og styrkes ytterligere.

Metodeutvikler: Forskningsrådet har utviklet gode metoder for prosjektutvikling. Det mangler i dag et viktig element: Sjekkpunkter basert EUs taksonomi må bygges inn i prosjektutviklingsverktøyet «Canvas», med tilhørende evaluering.

Spørsmål 3: Nevn gjerne tre forbedringspunkter og bevaringspunkter og begrunn kort hvorfor.

Regional tilstedeværelse: Forskningsrådets tilstedeværelse regionalt er viktig. Dette er viktig for å styrke den regionale samhandlingen og koordineringen av nasjonale virkemidler på regionalt nivå (IN, Forskningsrådet og SIVA) med fylkeskommunenes regionale virkemidler (som FORREGION og

Regionalt forskningsfond). Det regionale apparatet i Forskningsrådet med regionansvarlige i hvert fylke bør gjenoppbygges. Det er viktig at Forskningsrådet enda sterkere bygger opp under synergieffektene mellom Forregion, RFF og NFR som samspiller så godt gjennom sine plasser i «forskningshierarkiet» for bedriftene/næringslivet.

Forskningsrådets mobiliserende rolle: Samarbeid med fylkeskommunene bør styrkes på dette området. Fylkeskommunenes Regionale forskningsfond har utviklet flere mobiliserende virkemidler, eksempelvis regionale kvalifiseringsstøtteprosjekter, prosjektverksted mm. som supplerer Forskningsrådets arbeid.

Innovative offentlige anskaffelser og forskningsdrevet innovasjon: Forskning og innovasjon i offentlig sektor må styrkes som arbeidsområde, blant annet for å få frem effekter av nye mekanismer. Fokus på offentlig sektors delaktighet i å forske frem nye varer og tjenester bør styrkes.

Svar på: I tillegg vil jeg gjerne ha innspill til andre aktuelle problemstillinger som dere mener vi bør komme inn på, for eksempel:

Hvordan kan Forskningsrådet best bidra til et forskningssystem som gir grunnlag for økt fart i omstillingsarbeidet i Norge, både i næringslivet og i samfunnet for øvrig?

Mer spisset satsing på de store samfunnsutfordringene, som samtidig bygger opp under fremtidig grønn omstilling og økt verdiskaping

Hvordan kan Forskningsrådet best påvirke samvirket mellom aktørene i forskningssystemet og resten av samfunnet slik at forskningen bidrar til å møte tverrsektorielle utfordringer? Er det behov for å styrke samspillet?

Det er absolutt behov for å styrke samspillet mellom aktørene i forskningssystemet og resten av samfunnet.

Forskningsrådets styre og utvalg bør ha en mer tverrfaglig og tverrsektoriell representasjon for å være bedre i stand til å bygge opp prosesser som bidrar til løse de store samfunnsutfordringene.

Det er i dag møteplasser mellom virkemiddelaktørene og fylkeskommunene. Disse møtene bør gjøres mer forpliktende og konkrete.

Utlysinger mellom de ulike virkemidlene bør samordnes sterkere på henholdsvis nasjonalt nivå og på regionalt nivå.

Det er behov for å styrke samspillet mellom Forskningsrådet og Regionale forskningsfond for å sikre og styrke koblinger og synergier med nasjonale og internasjonale forsknings- og innovasjonssystemer.

Hvordan virker forskningsrådsfinansiering inn på de forskningsutførende sektorenes ledelse og styring av forskningsvirksomhet (som f.eks. karriereveier, forskerutdanning, egne strategiske forskningsatsinger og infrastruktur)? Er det behov for endringer?

Infrastruktur ar i mange tilfeller vært avgjørende for paradigme- eller kunnskapsskifter. Mer penger til kritisk og avansert infrastruktur

Hvordan kan Forskningsrådet mest effektivt bidra til å løfte forskningsområder hvor Norge har særlige fortrinn?

Følge- og effektforskning på samfunnsendringer bør styrkes. Fokus på miljørelatert teknologi, og tilhørende systemkonsekvenser/samfunnssystemer og infrastruktur bør styrkes.

På hvilke områder bør vi ha nasjonale satsninger og når kan vi lene oss mer på EU? Hvordan bør konkurranseutsatt nasjonal og internasjonal finansiering utfylle hverandre?

Følgende temaer slippes inn: Miljø, aldring, helse og inkludering, helseteknologi

Med hilsen

Tore Øystein Strømsodd
Seksjonsleder

Stein Erik Fjeldstad
Rådgiver

Næringsutvikling og entreprenørskap
Næring, innovasjon og kompetanse

stein.erik.fjeldstad@vtfk.no

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
KUNNSKAPSDEPARTEMENTET		Postboks 8119 DEP	0032 OSLO